

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МИСТЕЦТВО КОЛЕКТИВНОГО МУЗИКУВАННЯ»

LABORE ET ZELO

Освітня програма: «Музичне мистецтво. Вокально-хорове мистецтво»

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський) рівень

Обсяг: 8 кредитів ЄКТС

Курс: 1,2; **Семестри:** 1,2,3

Дні, Час, Місце: згідно з розкладом

Кафедра: Кафедра вокально-хорової майстерності

Затверджено: протокол №1 від 27.08.2024 р.

Інформація про викладача

Ім'я	Костенко Людмила Василівна
Контакти	Е-mail: Kostenko.LV@ndu.edu.ua
Робоче місце	Кафедра вокально-хорової майстерності (ауд.14, кор. 5)
Години консультацій	Середа: 13:30 – 14:30

Ім'я	Шумська Людмила Юріївна
Контакти	Е-mail: choirsvitych@ukr.net
Робоче місце	Кафедра вокально-хорової майстерності (ауд.10, кор. 8)
Години консультацій	Понеділок: 13:30 – 14:50

Ім'я	Хоменко Алла Борисівна
Контакти	Е-mail: khomenko.ab@ndu.edu.ua
Робоче місце	Кафедра вокально-хорової майстерності (ауд.19, кор. 5)
Години консультацій	Четвер, 13.30-14:50

Опис навчальної дисципліни

Освітній компонент «Мистецтво колективного музикування» розроблений для здобувачів ОП «Музичне мистецтво. Вокально-хорове мистецтво» другого (магістерського) рівня вищої освіти, які здійснюватимуть виконавську та викладацьку діяльність у статусі артиста хору та викладача вокальних (академічного співу, вокального ансамблю) або хорових дисциплін у закладах вищої освіти. У здобувачів мають бути сформовані компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Специфікою реалізації програми є формування художньо-професійного світогляду, розвиток музичного інтелекту та набуття досвіду музично-творчої діяльності в умовах колективного музикування в Молодіжному хорі «Світич», а також в умовах сольної концертної діяльності та участі в проєктах: «НІЖИН-МУЗ-ФЕСТ», «Музична вітальня», «Експериментальний студентський музично-поетичний театр» та мистецьких фестивалів і конкурсів.

Дисципліна вивчається протягом всього періоду навчання у тісному взаємозв'язку з ОК6«Фах». Постреквізити: ОК11«Підготовка творчого проєкту», ОК12 «Концертно-виконавська практика».

Компетентності та результати навчання

Компетентності

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Музичне мистецтво. Вокально-хорове мистецтво» сприяє формуванню у здобувачів компетентностей:

ЗК4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ФК2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

ФК3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проєкти по інтерпретації вокальної/вокально-хорової музики.

ФК4. Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській та педагогічній діяльності.

ФК7. Здатність аналізувати виконання музичних творів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

ФК8. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.

Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Музичне мистецтво. Вокально-хорове мистецтво» другого (магістерського) рівня вищої освіти сприяє досягненню здобувачами таких програмних результатів навчання:

ПРН1. Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності.

ПРН2. Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.

ПРН3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПРН5. Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

ПРН6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських та педагогічних інтерпретацій.

ПРН7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН9. Здійснювати ефективне управління мистецькими проєктами, зокрема, їх планування та ресурсне забезпечення.

ПРН10. Приймати ефективні рішення в галузі культури і мистецтва, аналізувати альтернативи та оцінювати ризики.

Форми, методи та засоби навчання

Навчальна дисципліна буде викладена у формі практичних занять (30 год.), індивідуальних занять (50 год.) та організації самостійної роботи студентів (160 год.). Викладач використовуватиме наступні методи навчання: метод аналізу та синтезу, індуктивний метод, вокально-ілюстративний метод, метод самостійного фонаційного втілення нотного контексту, метод вокально-інтонаційного самоаналізу, метод внутрішньослухового інтонування, метод дистанційного навчання.

Навчальна дисципліна передбачає використання: нотних збірок та навчальних посібників, роздрукованого нотного матеріалу, довідкових джерел (словників, енциклопедій тощо), електронного ілюстративного матеріалу, персональних гаджетів, інтернет-ресурсів.

Організація навчання

Обсяг	Тема
-------	------

Повна інформація про навчальну дисципліну розміщена у відповідній програмі навчальної дисципліни

(год.)	
180	Розділ I «Хоровий клас»
60	Розділ II «Вокальний ансамбль»

Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
Розділ I. Хоровий клас. 1 семестр		
1	Ознайомлення та колективне виконання обраного твору з репертуару «Світич». Робота над хоровими оперними сценами	4
2	Відпрацювання етапів репетиції: робота з партитурою та аудіювання. Робота над поліфонічними хоровими творами	4
3	Тренування інтонування та артикуляції у малих вокальних групах. Робота над творами кантатно-ораторіального жанру	4
4	Вокальні вправи для покращення індивідуальної голосової техніки. Дикція та орфоєпія в українській та іноземних мовах в контексті поліфонічних хорових опусів	4
Розділ I. Хоровий клас. 2 семестр		
5	Проведення фрагменту репетиції з використанням педагогічних прийомів. Робота над хоровими оперними сценами	4
6	Імітація репетиційного циклу з відпрацюванням окремих етапів. Робота над поліфонічними хоровими творами	4
7	Відпрацювання художньо-інтерпретаційних елементів у груповому виконанні. Робота над творами кантатно-ораторіального жанру	4
8	Робота в голосових групах із урахуванням специфіки партій. Дикція та орфоєпія в українській та іноземних мовах в контексті поліфонічних хорових опусів	4
Розділ I. Хоровий клас. 3 семестр		
9	Створення і презентація диригентської концепції для одного твору. Робота над хоровими оперними сценами	4
10	Проведення моделі репетиції з акцентом на вокальні проблеми. Робота над поліфонічними хоровими творами	2
11	Репетиція і виконання твору відповідно до розробленої інтерпретації. Робота над творами кантатно-ораторіального жанру	2
12	Обговорення і презентація власних педагогічних та виконавських досягнень. Дикція та орфоєпія в українській та іноземних мовах в контексті поліфонічних хорових опусів	2
Разом по I розділу		42
Розділ II. Вокальний ансамбль. 1 семестр		
1	Побудова художньої програми вокального ансамблю: добір репертуару, визначення жанрової та стилістичної концепції	1
2	Звукоутворення та інтонаційна точність у роботі вокального ансамблю: фізіологічні й акустичні аспекти	1
3	Єдність динаміки, темпу, дихання і художньої інтонації в ансамблевому виконанні	2
Розділ II. Вокальний ансамбль. 2 семестр		
4	Єдність дихання, динаміки й артикуляції у виконанні ансамблевого фрагмента	1
5	Робота над контрастними ансамблевими творами: динамічне й темброве вирівнювання	1
6	Розгортання художнього образу твору в ансамблевому виконанні	2

Разом по II розділу		8
Разом		50
Теми індивідуальних занять		
№	Назва теми	Кількість годин
Розділ I. Хоровий клас. 1 семестр		
1	Індивідуальна робота над голосовою технікою з урахуванням особливостей репертуару хору «Світич».	1
2	Індивідуальне опрацювання вокально-технічних особливостей партії поліфонічного твору	1
3	Робота над засобами музичної виразності в творах кантатно-ораторіального жанру	1
4	Робота над інтерпретацію багатокуплетних обробок народних пісень	1
Розділ I. Хоровий клас. 2 семестр		
5	Підготовка індивідуальної партії за нотним матеріалом із фокусом на точність інтонування.	1
6	Практика самоконтролю звучання через аудіозаписи власного співу.	1
7	Підготовка інтерпретації власної партії з урахуванням стилю твору.	1
8	Вдосконалення техніки виконання у своїй голосовій групі.	1
Розділ I. Хоровий клас. 3 семестр		
9	Розробка мікроплану репетиції для підготовки твору.	2
10	Презентація власних методів зняття психологічної напруги під час керування хором.	4
11	Підготовка та проведення презентації інтерпретаційного задуму.	2
12	Особистий рефлексивний звіт про професійне зростання.	2
Разом по I розділу		18
Розділ II. Вокальний ансамбль. 1 семестр		
1	Підготовка індивідуальної партії з урахуванням загального ансамблевого контексту	2
2	Роль дихання й артикуляції у досягненні ансамблевої цілісності	2
3	Слуховий контроль і самокорекція під час репетиційного процесу	2
Розділ II. Вокальний ансамбль. 2 семестр		
4	Індивідуальна робота над логікою фразування у складі ансамблю	2
5	Вивчення складних вокально-технічних елементів у партії (великі стрибки, складні ритми)	2
6	Формування особистого виконавського внеску у створення ансамблевого образу	2
Разом по 2 розділу		12
Разом		30
Самостійна робота		
№	Назва теми	Кількість годин
Хоровий клас. 1 семестр		
1	Прослуховування в аудіо- відеозаписах творів з репертуару хорового класу	10
2	Складання схеми логіки репетиційного процесу за прикладом хору «Світич». Ознайомлення з історією та практикою створення та	10

Повна інформація про навчальну дисципліну розміщена у відповідній програмі навчальної дисципліни

	виконання творів з репертуару хорового класу	
3	Аналіз застосованих прийомів інтонування в одному з творів. Підготовка до індивідуального заняття з учасниками молодших курсів	10
4	Рефлексія на тему «Моя відповідальність у звучанні хорового ансамблю». Підготовка до концертного виступу	10
Хоровий клас. 2 семестр		
5	Аналіз педагогічних методик, які застосовуються під час репетицій. Прослуховування в аудіо- відеозаписах творів з репертуару хорового класу	10
6	Аналіз принципів педагогічного супроводу на прикладі одного репетиційного циклу. Ознайомлення з історією та практикою створення та виконання творів з репертуару хорового класу	10
7	Аналіз стилістичних особливостей обраного твору. Підготовка до індивідуального заняття з учасниками молодших курсів	10
8	Порівняльний аналіз вокальних особливостей різних голосових груп. Підготовка до концертного виступу	10
Хоровий клас. 3 семестр		
9	Розробка диригентської концепції обраного твору. Прослуховування в аудіо- відеозаписах творів з репертуару хорового класу	10
10	Рефлексія на тему «Мій досвід управління репетиційним процесом». Підготовка до індивідуального заняття з учасниками молодших курсів	10
11	Аналіз проведення інтерпретаційної роботи. Підготовка до концертного виступу	10
12	Підготовка до практичної роботи з хоровим колективом: письмовий план репетиційного процесу. Практичне завдання – письмовий план роботи з хором	10
Вокальний ансамбль. 1 семестр		
1	Аналіз структурної ролі власної партії в ансамблевому творі	7
2	Письмовий опис ансамблевої моделі: тип складу, голосові ролі, особливості взаємодії	7
3	Прослуховування та рефлексія 2–3 професійних записів вокальних ансамблів із жанровою різницею	6
Вокальний ансамбль. 2 семестр		
4	Аналіз художньої інтерпретації ансамблевого твору та роль вокального виконавця в ній	7
5	Складання репетиційного плану роботи над ансамблевим твором (у малому складі)	7
6	Порівняльна характеристика двох виконань одного твору: інтерпретаційні рішення, єдність, стилістика	6
	Разом	160

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється за I та II семестр
22	Портфоліо розділу 1 (практична робота – виконання творів поточного семестру)
22	Портфоліо розділу 2 (практична робота – виконання творів поточного семестру)

Повна інформація про навчальну дисципліну розміщена у відповідній програмі навчальної дисципліни

10	ІТЗ – письмовий план підготовки роботи з хором / вокальним ансамблем
16	Самостійна робота (самостійне засвоєння музичного матеріалу (здача партій, 2б. за один твір, орієнтовно в семестрі 3 твори); прослуховування прикладів, фіксація особливостей виконання; вивчення тексту напам'ять)
30	Залік/академічний концерт (сценічне виконання програми із різножанрових вокальних/хорових творів)
100	Разом
Бали	Результат навчання, що оцінюється за III семестр
34	Портфоліо розділу 1 (практична робота – виконання творів поточного семестру)
10	ІТЗ – письмовий план підготовки роботи з хором / вокальним ансамблем
16	Самостійна робота (самостійне засвоєння музичного матеріалу (здача партій, 2б. за один твір, орієнтовно в семестрі 3 твори); прослуховування прикладів, фіксація особливостей виконання; вивчення тексту напам'ять)
40	Екзамен (сценічне виконання програми із різножанрових творів, диригування хором)
100	Разом

Політика курсу

Безпека – понад усе.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви під керівництвом викладача повинні перейти до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, ви маєте перейти до безпечного місця та повідомити про це викладача.

Відвідування та / або участь в хорових/вокальних репетиціях є обов'язковим в силу специфіки музично-виконавських дисциплін, але у випадку зовнішніх загроз можливе застосування індивідуальних занять онлайн.

Якщо ви не були присутні на занятті через сигнал «Повітряна тривога», узгодьте з викладачем дистанційну форму виконання завдання.

Дедлайн. Крайньою межею здачі індивідуальної письмової розробки до практичної роботи з хором є три дні до планової репетиції.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання здійснюється згідно з чинним положенням про організацію освітнього процесу в університеті.

Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів здійснюється згідно з чинним положенням ст. 25, посилання пункт 4.

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність» (<http://surl.li/uxufcx>). Всю заплановану роботу здобувачі виконують самостійно. У разі виявлення несамотійного виконання завдання, результат анулюється, а робота повертається здобувачу на переопрацювання з дотриманням правил академічної доброчесності.

Мобільні пристрої на занятті використовуються тільки з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку (<http://surl.li/dkhfxg>) університету, а також принципів і правил поведінки, визначених у Етичному кодексі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (<http://surl.li/vyonww>).

Інклюзивне навчання. Навчальна дисципліна може викладатися для більшості

студентів з особливими освітніми потребами.

Вітається активність здобувачів із планування освітнього процесу та участь у неформальній освіті.

Основні джерела інформації для вивчення навчальної дисципліни

Основна

1. Апалькова Ірина. Довідник хормейстера. Канів : Склянка Часу/Zeitglas, 2020. 94 с.
2. Вокальні традиції Ніжинської вищої школи: від Федора Стравінського до Марії Бровченко / Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, Центр гуманітарної співпраці з українською діаспорою, Кафедра вокально-хорової майстерності ; Н. П. Онищенко, А. Б. Хоменко. Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2024. 136 с.
3. Гаврилець Ганна. Хорові твори / Г. Гаврилець ; ред.-упоряд. М. М. Гобдич. Київ, 2024. 592 партит.
4. Заверуха О. Л., Чернета Т. О. Вокальний ансамбль: навч.-метод. посібник для студентів ЗВО. Корсунь-Шевченківський : ФОП Майдаченко І. С., 2022. 116 с.
5. Зарицький А., Зарицька А., Мрочко В., Кириченко І., Гонтар О. Вокальний ансамбль: теорія і практика [Електронне видання] : навчальний посібник для здобувачів освіти спеціальності 025 «Музичне мистецтво». 2022. 170 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/21524/3/posibnuk_2022_pagenumber.pdf.
6. Квітка Климент. Українські народні мелодії : у 2-х ч. Ч. 1 : Збірник / К. Квітка ; упоряд. і ред. А. І. Іваницький ; Національна Академія Наук України, Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. Київ, 2005. 480 с.
7. Квітка Климент. Українські народні мелодії : у 2-х ч. Ч. 2 : Коментар / К. Квітка ; упоряд. і ред. А. І. Іваницький ; Національна Академія Наук України, Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. Київ : ПоліграфКонсалтинг, 2005. 383 с.
8. Сичевська В.В. Вокальний ансамбль. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Житомир : Видавництво «Полісся», 2019. 166 с.
9. Українське хорознавство: хрестоматія / за ред. Шумської Л. Ю., Костенко Л. В. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 431 с.
10. Шумська Л. Ю., Костенко Л. В., Шумський М. О. Диригентсько-хорова підготовка: навч. посіб. Ніжин : Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2020. 300 с.

Додаткова

1. Бермес І. Українське хорове мистецтво як об'єкт наукових зацікавлень. Актуальні питання гуманітарних наук: Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Одеса : Гельветика, 2022. Випуск 48. Том 1. С. 66–72.
2. Бедакова С.В. Методика викладання сольного співу для дистанційного навчання та самостійної роботи (Частина 1): навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти спеціальності «музичне мистецтво». Миколаїв: ПНПУ, 2023. 204 с.
3. Нарожна Н.І. Нові підходи до фахового навчання майбутніх хорових диригентів. Академічне хорове мистецтво України (історія, теорія, практика, освіта): колективна монографія / ред.-упоряд. О.М. Лігус. Київ : Видавництво Ліра, 2020. С. 124 – 134.
4. Петренко М. Б. Формування вокально-ансамблевої майстерності майбутніх диригентів хору. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Випр. 75, том 2. Запоріжжя: КПУ, 2021. С. 160–164.
5. Пушкар Л., Коган І., Гламаздіна О. Проблема виконавської інтерпретації хорового твору у процесі професійної підготовки диригента-хормейстера. *Слобожанські мистецькі студії, випуск 2 (05)*. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2024. С. 81–85.
6. Раструба Т. В. Організаційно-педагогічні умови формування фахових компетентностей майбутніх хормейстерів засобами технології партисипації. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький : Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, 2024. Випуск 214. С. 304–309.
7. Садовенко С. М. Хорове мистецтво України як багаторівневий соціокультурний

Повна інформація про навчальну дисципліну розміщена у відповідній програмі навчальної дисципліни

феномен в контексті історичного процесу. Культура і сучасність: альманах. Київ: НАККІМ, 2022. № 1. С. 48–55.

8. Скоромний В.П. Аналітична робота диригента-хормейстера як запорука подальшої успішної творчої діяльності. Академічне хорове мистецтво України (історія, теорія, практика): колективна монографія. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. С.190–198.

9. Хоменко А. Б. До питання вокального мовлення. Теорія і методика мистецької освіти: збірник науково-методичних статей / за ред. Ю. Ф. Дворника, О. В. Коваль. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. Вип. 5. С. 194–199.

10. Шумська Л. Ю. Технологія розвитку фахових компетентностей майбутніх диригентів хору: системно-інтегративний підхід. Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського = Scientific bulletin of South Ukrainian National Pedagogical University named after K . D . Ushynsky : наук. журнал. Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2020. № 4 (133). С. 22–29.

11. Shumska, L., Chyncheva, L., Dorokhina, L., Homenko, A., Yotka, Y. (2024). Innovative vocal technologies in the educational choir of a higher education institution: A competency-based approach . Multidisciplinary Reviews, 7, 2024 spe044. URL: <https://doi.org/10.31893/multirev.2024spe044>.

12. Lyudmyla Shumska, Mykola Shumskyi, Galyna Savchuk, Yuliia Puchko-Kolesnyk, Nelia Velychko, Larisa Chyncheva. Features of the applying the information and communication technologies in the conditions of distance master's training of choir and orchestra conductors. Revista de Tecnología de Información y Comunicación en Educación Volumen 16, N°3. Julio-septiembre 2022, p. 205–218. URL: [file:///C:/Users/Ludmila%20Shumska/Downloads/15-205-217%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Ludmila%20Shumska/Downloads/15-205-217%20(2).pdf).

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. URL: <https://lib.knmau.com.ua/category/news/>.

2. Хотна бібліотека капели «Дударик». URL: <http://library.dudaryk.ua>

3. «Наша Парафія». URL: <https://parafia.org.ua/noty/>

4. Хотні збірки музичних творів. URL: <https://sites.google.com/ratne2.ukr.education/korsak/хотні-збірки-музичних-творів>